

УДК 811.133.1'371

**ЗАКОНОМІРНОСТІ СТРУКТУРНО-ГРАМАТИЧНОЇ
ТА СЕМАНТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛОВОСКЛАДАННЯ
ФІЗИЧНИХ ТЕРМІНІВ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ**

Оксана Галян

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000;
e-mail: oksanchyk2012@mail.ru*

Розглянуто структурно-морфологічні моделі словоскладання і вплив морфемного словотворення на слова-композиції. Досліджено семантику складних та складених лексичних одиниць у словоскладанні та афіксації фізичних термінів. Досліджено роль “мовної економії” в лексикалізації гетерогенних терміносполук і телескопії, як нового способу словотворення у фізичній терміносистемі.

Ключові слова: словоскладання, фізична терміносистема, структурно-морфологічні моделі, слова-композиції, телескопія.

Французька мова – складний “живий організм”, у якому відбуваються постійні процеси динамічних змін системи загалом та її окремих елементів. Основні закономірності еволюційних зрушень найкраще відображаються в лексикології, оскільки словниковий склад безперервно супроводжується зникненням одних слів і появою інших. Нові лексеми утворюють на основі існуючого мовного матеріалу з допомогою традиційних словотвірних моделей, вони є результатом розвитку самого суспільства. Тому збагачення фізичної терміносистеми пов’язано з інтенсивним розвитком науково-технічного прогресу і фізики як науки.

Словоскладання досліджувало багато вітчизняних і зарубіжних лінгвістів [3, 5, 9–11]. Деякі мовознавці [2, с. 40] вважають його малорозвиненим у французькій мові. Продуктивність словоскладання, безперечно, поступається морфологічному способу словотворення, проте в науково-технічній лексиці, передусім протягом останнього десятиліття воно, набуло нового імпульсу. Поява нових лексичних одиниць спонукає до системного погляду поняттєвої номінації, закономірностей утворення, парадигматичних зв’язків, ізосемічних відношень тощо. Отже, словоскладанням вважатимемо сполучення в одній термінологічній лексемі окремих слів, основ слів або частин основ слів, внаслідок чого утворюються складені слова. Складеним словом А. Дармстетер вважав будь-яку групу слів, що виражають єдине поняття на основі ознаки семантичної цілісності [7, с. 62]. Тенденція до утворення таких ускладнених слів, як зазначає Т. Г. Винокур [1, с. 46], є природною, оскільки розширюються можливості творення номінативних одиниць, і виразити дві ідеї одним словом вдасться точніше.

Матеріалом аналізу слугувала вибірка термінів зі статей франкомовних наукових журналів з фізики [17–21], галузевих та загальних словників [12, 13, 15, 16]. Загалом проаналізовано 377 лексичних одиниць складних слів.

Структура складних фізичних термінів. Найчастіше внаслідок словоскладання у фізичній терміносистемі утворюються субстантивні та ад'юктивні терміноелементи, які можна диференціювати за морфологічною, структурно-семіотичною та формально-орфографічною (написання через дефіс або цілісною лексемою) ознаками. Іменники утворюються за такими моделями:

$N + o + N$ – іменник + сполучна голосна + іменник: *ion + o + luminescence* = *ionoluminescence* ‘іонолюмінесценція’, *roentgen + o + mètre* = *roentgenomètre* ‘рентгенометр’, *bar + o + récepteur* = *barorécepteur* ‘барорецептор’;

$N + N$ – іменник + іменник: *radar + astronomie* = *radarastronomie* ‘радіолокаційна астрономія’, *watt + mètre* = *wattmètre* ‘ватметр’, *spin + orbitale* = *spinorbitale* ‘спін-орбіталь’, *brillance + mètre* = *brillancemètre* ‘прилад для вимірювання яскравості’;

$T_N + o(i) + N$ – основа іменника + сполучна голосна + іменник: *diffusi- + o + mètre* = *diffusiomètre* ‘вимірювач розсіювання’, *spectr- + o + graphe* = *spectrographe* ‘спектрограф’, *viscos + i + mètre* = *viscosimètre* ‘вискосиметр’, *mécan + o + récepteur* = *mécanorécepteur* ‘механорецептор’;

$T_{Adj} + o + N$ – основа прикметника + сполучна голосна + іменник: *therm- + o + magnétisme* = *thermomagnétisme* ‘термомагнетизм’, *therm- + o + graphie* = *thermographie* ‘термографія’, *foc- + o + mètre* = *focomètre* ‘фокометр’

$T_V + o + N$ – основа дієслова + сполучна голосна + іменник: *accélér- + o + compteur* = *accélérocompteur* ‘акселерометр’, *vibr- + o + doseur* = *vibrodoseur* ‘вібродозатор’, *oscill- + o + graphe* = *oscillographe* ‘осциллограф’.

Приклади засвідчують, що в формуванні складних іменників змінюється тільки перша складова (іменникові, прикметникові та дієслівні основи), друга компонентна основа залишається повнозначною іменниковою лексемою. Сполучення двох іменників за моделями $N + o + N$ та $N + N$ відбувається ефективно, коли перша субстантивна компонента представлена лексемою із нульовою афіксацією. Про пріоритет другої компоненти свідчить той факт, що рід складного слова визначається родом другої морфологічної одиниці: *ion (m) + luminescence (f) → ionoluminescence (f)*; *brillance (f) + mètre (m) → brillancemètre (m)*; *viscose (f) + mètre (m) → viscosimètre (m)*, *absorption (f) + mètre (m) → absorptiomètre (m)*, *calorie (f) + mètre (m) → calorimètre*, *spin (m) + orbitale (f) → spinorbitale (f)*. Наведені вище моделі також дають змогу виявити інші словотвірні константи. До них відносимо використання іменникової компоненти *mètre*, коли перша компонента номінує фізичні величини, відносно яких проводиться вимірювання. Найбільша продуктивність *mètre* з усіх субстантивних лексем обумовлена тим, що фізичні дослідження ґрунтуються на кількісному аналізі експериментальних даних, отож вимірюванню фізичних величин надають пріоритетного значення.

Утворення складних слів у фізичній терміносистемі, згідно із вказаними моделями, передбачає, що в кожену із компонентів входить коренева морфема, яка внаслідок афіксації здатна продукувати деривати. Деякі лінгвісти [9, с. 86] до словоскладання також відносять інтеграцію основ слів чи лексем із так званими префіксоїдами¹: *mono-*, *télé-*, *photo-*, *auto-*

¹ Коренева морфема, що вживається для творення нових слів, виступає в ролі словотвірного префікса [14, с. 214].

тощо. Таке словотворення ми зачисляємо до префіксації і надалі розглядатимемо як один зі способів ускладнення слів-комполітів. Питання формування складних слів за участі числівників теж є дискусійним, оскільки у французькій мові деякі числівники, внаслідок непродуктивності щодо фізичної терміносистеми, замінені відповідними елементами грецького походження. Числівники латинського чи грецького походження морфемною деривацією не поповнюють фізичну терміносистему, проте об'єднуючись із основами слів, можуть її створювати, до прикладу:

$T_{Num} + i + N$ – основа числівника + сполучна голосна + іменник: *un-* + *i* + *polarité* = *unipolarité* ‘однополюсність’, *null-* + *i* + *valence* = *nullivalence* ‘нульвалентність’;

$T_{Num} + N$ – основа числівника + іменник: *tri-* + *partition* = *tripartition* ‘поділ (розпад) на три частинки’, *penta-* + *mètre* = *pentamètre* ‘вимірювач крутості характеристики електронної лампи’, *hexa-* + *pôle* = *hexapôle* ‘шестиполюсник’.

Словотворення з участю додаткових префіксів або префіксоїдів характерне для складних слів, утворених за моделями 1–5. У таких випадках розташування префіксів може бути на початку складного слова і між словотвірними морфемами, де вони виконують роль інтерфіксів. Продуктивними морфемами щодо створення складних термінів є префікси та префіксоїди: *de-*, *re-*, *anti-*, *inter-*: *thermodésorption* ‘термодесорбція’, *réflectoscope* ‘рефлектоскоп, імпульсний ультразвуковий дефектоскоп’, *vapodéposition* ‘кристалізація із газової фази’, *antiferromagnétisme* ‘антиферомагнетизм’, *interféromètre* ‘інтерферометр’. Найбільшу кількість складних слів-термінів утворено з допомогою префіксоїда *photo-* [12, с. 303–305; 15, с. 252, 467–470, 587]: *spectrophotomètre* ‘спектрофотометр’, *électrophotoluminescence* ‘електрофотолумінесценція’, *photochromographie* ‘фотохромографія’, *photoélasticimétrie* ‘оптичний метод дослідження напруг’, *photos(é)ismographe* ‘сейсмограф з оптичною реєстрацією’, *photothermoplaste* ‘фототермопластик’.

На основі префіксоїда *photo-* внаслідок значного його поширення в різні терміноелементи можемо відстежити шляхи формування складних фізичних термінів, в яких поєднано словоскладання із морфемним словотворенням (рис. 1). Перший шлях полягає в об'єднанні *photo-* із фізичним терміном (наприклад, *mètre* або *luminescence*), після чого новостворений терміноелемент об'єднують з основою (відповідно, *spectr-*, або *électr-*) іншого фізичного терміна, що на рисунку відповідає напрямку 1-2-3-4 або 1'-2'-3'-4'. Другий шлях теж складається з двох етапів – спочатку об'єднують субстантивну основу *polar-* з іменниковим терміном *graphie*, а потім приєднують префіксоїд *photo-* (відповідає напрямку 5-6-7-8). У першому випадку спочатку реалізують морфемне словотворення, після чого – словоскладання; в другому випадку – навпаки. Внаслідок таких змін у чергуванні способів словотворення змінюється розташування префіксоїда на початку або всередині складного слова.

Формування складних термінологічних прикметників можна диференціювати за такими моделями:

$T_{Adj} + o + Adj$ – основа прикметника + сполучна голосна + прикметник: *therm-* + *o* + *nucléaire* = *thermonucléaire* ‘термоядерний’, *magnét-* + *o* + *calorique* = *magnétocalorique* ‘магнітотепловий’, *magnét-* + *o* + *dynamique* = *magnétodynamique* ‘магнітодинамічний’;

$T_N + o + Adj$ – основа іменника + сполучна голосна + прикметник: *polar-* + *o* + *graphique* = *polarographique* ‘полярографічний’, *vitr-* + *o* + *céramique* = *vitrocéramique* ‘склокерамічний’, *électr-* + *o* + *magnétique* = *électromagnétique* ‘електромагнітний’, *phon-* + *o* + *métrique* = *phonométrique* ‘фонометричний’, *opt-* + *o* + *électronique* = *optoélectronique* ‘оптоелектронний’;

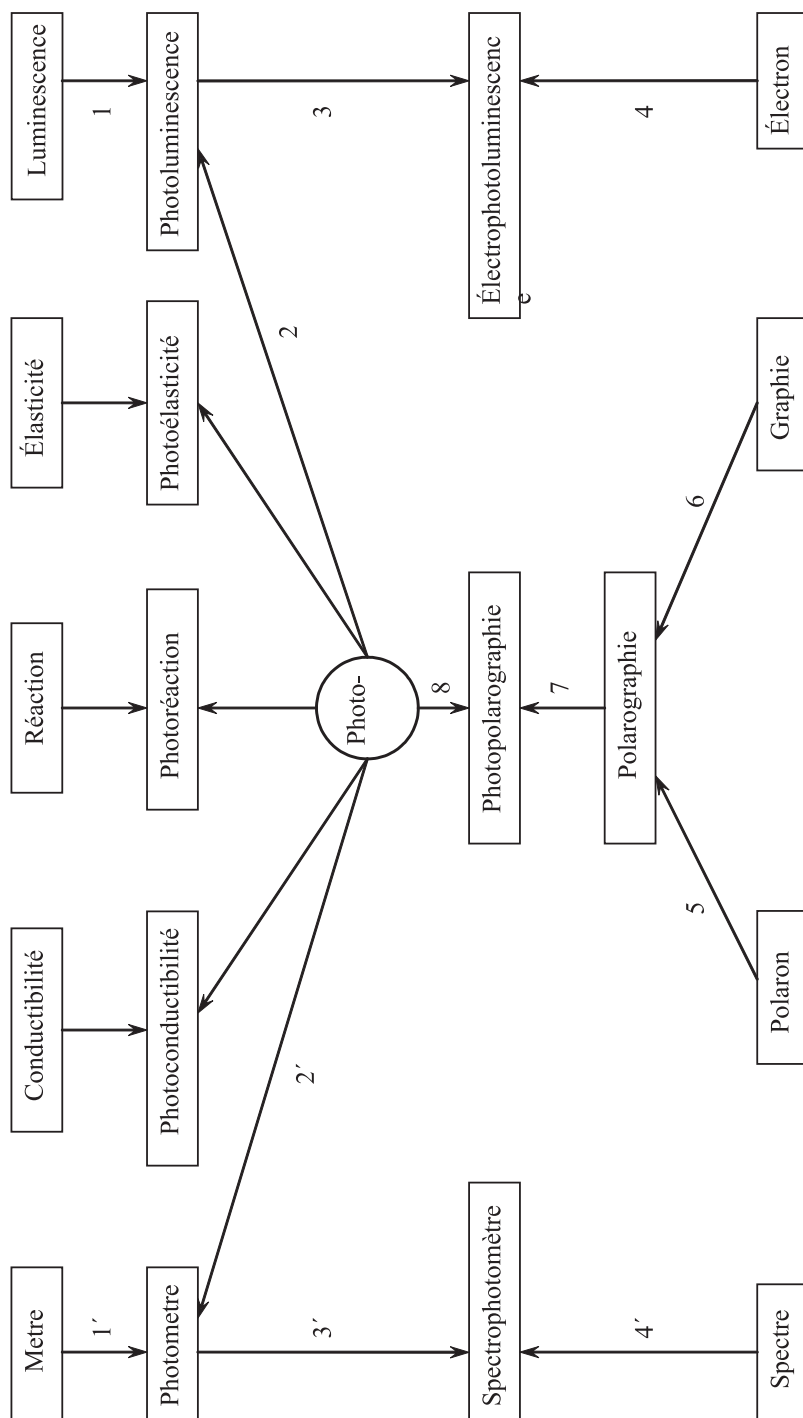

Рис. 1. Схема формування складних фізичних термінів з допомогою морфеми *photo-*

$T_N + o(i) + T_N$ – основа іменника + сполучна голосна + основа іменника: *lumin-* + *o* + *-gène* = *luminogène* ‘люмінесціювальний’, *calor-* і *-fuge* = *calorifuge* ‘теплоізоляційний’;

$T_{Num} + Adj$ – основа числівника + прикметник: *tri-* + *coordiné* = *tricoordiné* ‘трёхкоординований, трьохмірний’, *penta-* + *cyclique* = *pentacyclique* ‘п’ятиядерний’, *hex-* + *atomique* = *hexatomique* ‘шестиатомний’.

Найбільшу кількість терміоелементів продукують перша та друга моделі. Основне значення в цих складних прикметниках зосереджено в другій компоненті. Перша компонента вказує на додаткову ознаку поняття, що виражає складний ад’юктивний терміоелемент. У прикметниках, утворених за моделлю 3, другий доданок (*-gène*, *-fuge*) відображає ознаку предмета, що визначений першим доданком. В останній моделі основа числівника вводить кількісну характеристику ознаки, що виражена другою компонентою (Adj) складного слова.

Із вдосконаленням методики фізичного експерименту в 2-ій пол. ХХ ст., у вивченні речовин вдавалось вже фіксувати водночас декілька фізичних параметрів, які описували нові властивості досліджених субстанцій незалежно або залежно один від іншого. Отже, виникли та розвивались нові напрями фізичних досліджень. Згодом деякі з них сформува-лись як сучасні розділи фізики (квантова електроніка, оптоелектроніка, фотоніка, біофізика, хімічна фізика і т. п.). Тому виникла необхідність номінації понять, які поєднують у собі дві і більше характеристик, властивості, параметри тощо. Вираження кількох номенів одним словом обмежується семіотичною, семантичною та лексичною сполучуваністю [4, с. 25–44]. Отож у провідних франкомовних фізичних журналах [17–21] та словниках [12; 13; 15] кінця ХХ– поч. ХХІ ст. зростає кількість складних фізичних термінів із написанням через дефіс і термінів-словосполучень. Складні іменники, написані через дефіс, утворюються при додаванні субстантивної або ад’юктивної основи до іменника або прикметника: *magnéto-élasticité* ‘магнітопружність’, *magnéto-optique* ‘магнітооптика’, *acousto-optique* ‘акустооптика’, *opto-électronique* ‘оптоелектроніка’, *opto-isolation* ‘оптична ізоляція’, *électro-osmose* ‘електроосмос’. Крім того, субстантивні композити формуються за додавання двох іменників: *électron-volt* ‘електрон-вольт’, *molécule-donateur* ‘молекула-донор’, *ampère-tour* ‘ампер-виток’, *vaporisateur-condenseur* ‘випарник-конденсатор’, *poids-frein* ‘противага’, *lumière-matière* ‘світлоречовина’. Таке об’єднання утворюється на основі сурядного зв’язку і є семантично рівноправним: “*La non-localité de l’interaction lumière-matière qui est à l’origine de l’activité optique est étendue aux effets d’optique non linéaire du second ordre (génération de second harmonique en surface) et du troisième ordre (dichroïsme circulaire non linéaire)*” [19, с. 429] ‘Нелокальність взаємодії світла і речовини, яка є в основі оптичної активності поширюється на нелінійні оптичні ефекти другого порядку (генерація другої гармоніки на поверхні) і третього порядку (круговий нелінійний дихроїзм)’. У деяких із новоутворень під час перекладу проявляється тенденція до ад’юктивізації однієї із компонент: *onde-référence* ‘опорна хвиля’, *onde-objet* ‘предметна хвиля’, *molécule-sonde* ‘молекулярний зонд’, *moléculation* ‘молекулярний катіон’.

Складні прикметники утворюються за об’єднання основ прикметників або іменників із ад’юктивними терміоелементами: *magnéto-ionique* ‘магнітоіонний’, *magnéto-électrique* ‘електромагнітний’, *physico-chimique* ‘фізико-хімічний’, *dynamo-électrique* ‘динамоелектричний’, *thermo-élastique* ‘термопружний, термоеластичний’. У прикметникових композитах, у семантичному відношенні, важко виокремити головний компонент, хоча структура складних прикметників передбачає нерівноправне об’єднання. Цікавим є випадок формування складних фізичних термінів, які у французькій мові утворені із субстантивних елементів, однак українською вони звучать як ад’юктивний термінологічний композит. Вони можуть існувати

як фізичні терміни тільки у складі термінологічних словосполучень, тобто проявляють обов'язкову валентність: *bande de vibration-rotation* 'коливально-обертальна смуга', *spectre de vibration-rotation* 'коливально-обертальний спектр', *caractéristique amplitude-fréquence* 'амплітудно-частотна характеристика', *diagramme amplitude-fréquence* 'амплітудно-частотна діаграма', *accélérateur laser-plasma* 'лазерно-плазмовий прискорювач'. "Stimulé par l'avènement de lasers compacts et puissants, de coûts modérés et de haut taux de répétition, ce champ de recherche a eu un essor considérable ces dernières années, et les potentiels des accélérateurs laser-plasma se sont considérablement accrus" [21, с. 106]. 'Стимульована появою компактних і потужних лазерів, помірними витратами і високою частотою повторення, ця область досліджень останніми роками набула великого значення і потенційні можливості лазерно-плазмових прискорювачів значно зросли'. На основі представлених прикладів вважаємо об'єднання двох ад'юктивних або субстантивних лексем у складний фізичний термін початковим етапом процесу мовної лексикалізації від багатокомпонентних термінів-словосполучень до складених слів.

У фізичній терміносистемі існують лексеми, складені з трьох або чотирьох кореневих морфем: *volt-ohm-ampèremètre* 'вольт-ом-амперметр', *voltmètre-ampèremètre* 'вольтамперметр', *voltmètre-phasemètre* 'фазочутливий вольтметр'. Проте такі словотворчі конструкції недовготривалі, з часом їх замінюють лексемами із більшою економією мовних знаків [6, с. 130]. Сьогодні замість терміна *volt-ohm-ampèremètre* частіше вживають його еквівалент – *avomètre* 'авометр' [15, с. 64], а складну конструкцію *voltmètre-ampèremètre* замінено на *voltampèremètre* 'вольтамперметр' [15, с. 665]. Схильність французької мови до компресії лексичних одиниць може проявлятися послідовно у декілька етапів: *voltmètre-ampèremètre* → *voltampèremètre* → *voltammètre*. Усі три складні слова виражають один фізичний термін, однак у кожному наступному зменшується кількість мовних знаків, причому остання лексема утворена з допомогою телескопії. У слові *voltammètre* легко вирізнити три елементи: *volt-*, *-am-*, *-mètre*, з яких середня компонента представляє унітермін *ampère*. Як бачимо, важливою особливістю телескопних слів є поєднання морфем із фрагментами основ. На думку М. М. Дюбуа, лінгвістичну телескопію все більше застосовують у сучасній французькій мові [8, с. 176]. Сьогодні телескопія, як вид словоскладання, вже не тільки гумористичний прийом для утворення нового "живописного" слова [8, с. 183] в художній літературі, але й один зі способів словотворення в різних терміносистемах. Зазначимо, що у фізичній терміносистемі телескопізм є одним із "наймолодших" способів словотворення, тому з його допомогою найчастіше продукуються сучасні фізичні терміни та неологізми:

optron 'оптрон, оптоелектронна пара' (оптикоелектронний пристрій, що складається з джерела світла, фотоприймача й оптичного узгоджувального або керуючого середовища) містить два компоненти *op-*, *-tron*, що походять від *optique* і *électron*;

magnétron 'магнетрон' (вакуумна лампа спеціальної конструкції, в якій електрони рухаються у додатковому магнітному полі) складається з компонентів *magné-*, *-tron*, які походять від *magnétique* і *électron*.

У деяких телескопних неологізмах настільки вдало реалізовані процеси усічення і лінгвістичної інтерференції сегментів вихідних слів, що за фонетичним звучанням іноді важко вирізнити компоненти і лексичну етимологію складного слова: *astrionique* 'астріоніка, космічна радіоелектроніка'. За семантикою слова можна встановити фізичний термін, від якого утворилась похідна лексема: *astronomie* 'астрономія', *radioélectronique* 'радіоелектроніка'. Для утворення телескопічного композиту відбувається усічення першого фізичного терміна *astronomie* → *ast(r)-*. Основа другого опорного слова неоднорідна, оскільки включає

префіксоїд *radio-* і кореневу морфему *-électronique*, отож трансформації торкаються обох компонентів: *radio-* → *-(r)i(o)-*, *-électronique* → *(o)nique*. У дужках виокремлено спільні елементи фрагментарних морфем, через які відбувається об'єднання в структурно складний фізичний термін. Як бачимо з наведених прикладів, у фізичних терміноелементах компоненти телескопічних словосполук накладаються або вклинюються один в інший і, відтворюючи поняттєву інформацію, підвищують семантичну густину утвореного композиту.

Процес словоскладання субстантивних та ад'юктивних лексем, внаслідок якого утворюються складні слова, є продуктивним джерелом поповнення лексичними одиницями фізичної терміносистеми. Формування складних терміноелементів, завдяки об'єднанню основ іменників, прикметників (зрідка основ дієслів) або лексичних одиниць часто відбувається в поєднанні із морфемним словотворенням. На основі представлених моделей проаналізовано шляхи формування, морфологічну структуру та розташування компонентів складних терміноелементів.

Отже, утворення слів-композитів є важливим елементом лексикалізації у французькій мові, що включає і зворотний процес – поступове зникнення надскладних фізичних термінів шляхом виходу їх з ужитку. Водночас лексичне збагачення фізичної терміносистеми все частіше відбувається новим та малодослідженим способом словотворення – телескопією.

1. *Винокур Т. Г.* Закономерности стилистического использования языковых единиц / Т. Г. Винокур. – М. : Наука, 1980. – 140 с.
2. *Гершензон М. М.* Курс лексикологии французского языка / М. М. Гершензон. — М. : Связьиздат, 1955. – 92 с.
3. *Думбрэвяну И. М.* Очерк по теории словосложения (на материале романских языков) / И. М. Думбрэвяну. – Кишинев : Штиинца, 1980. – 112 с.
4. *Кочерган М. П.* Слово і контекст (Лексична сполучуваність і значення слова) / М. П. Кочерган. – Львів : Вища шк. Вид-во при Львів. ун-ті, 1980. – 184 с.
5. *Лопатникова Н. Н.* Лексикология современного французского языка / Н. Н. Лопатникова, Н. А. Мовшович. – М. : Высшая школа, 1982. – 256 с.
6. *Мартине А.* Принцип экономии в фонетических изменениях. Проблемы диахронической фонологии / А. Мартине. – М. : Изд-во иностр. лит-ры, 1960. – 261 с.
7. *Моташко В. П.* К вопросу о номинативных языковых единицах неопределенного словообразовательного статуса (на материале новообразований французского языка) // Новые явления и тенденции во французском языке. Сборник. – М., 1984. – 190 с.
8. *Райлян С. В.* Некоторые проблемы стилистического словообразования / С. В. Райлян, А. Я. Алексеев. – Кишинев, 1980. – 200 с.
9. *Собаршов И. Т.* Пособие по словообразованию французского языка для технических вузов / И. Т. Собаршов. – М. : Высш. шк., 1978. – 191 с.
10. *Тимескова И. Н.* Лексикология современного французского языка / И. Н. Тимескова, В. А. Тархова. – Л. : Просвещение, 1967. – 191 с.
11. *Халифман Э. А.* Словообразование в современном французском языке / Э. А. Халифман, Т. С. Макеева, О. В. Раевская. – М. : Высшая школа, 1983. – 128 с.
12. *Воропаев Н. Д.* Французско-русский словарь по квантовой электронике, голографии и оптоэлектронике / Н. Д. Воропаев. – М. : Русский язык, 1983. – 432 с.
13. *Гак В. Г.* Новый французско-русский словарь / В. Г. Гак, К. А. Ганшина. – 12-е изд., исправл. – М. : Русский язык, 2007. – 1160 с.
14. *Ганич Д. І.* Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища шк., 1985. – 360 с.
15. *Колпакова Г. М.* Новый французско-русский политехнический словарь / Г. М. Колпакова. – М. : РУССО, 2006. – 712 с. – ISBN 5-88721-307-8.
16. Французско-русский ядерный словарь / [авт.-сост. О. Г. Агзибеков, В. М. Каменева и др.; под. ред. Д. И. Воскобойника]. – М. : Физматгиз, 1961. – 242 с.
17. *Annales de Physique* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.annphys.org/index.php?option=com_issues.
18. *Comptes Rendus Physique* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.em-consulte.com/en/revue/comren>.
19. *François Hache.* Activité optique non

linéaire des molécules chirales: génération de second harmonique en surface et dichroïsme circulaire non linéaire / François Hache, Marie-Claire Schanne-Klein, Hugues Mesnil, Magali Alexandre, Gilles Lemerrier, Chantal Andraud // *Comptes Rendus Physique*, 2002. – V. 3 – P. 429–437. 20. *Journal Physique IV France* [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://jp4.journaldephysique.org/>
21. Victor Malka. Les accélérateurs de particules laser-plasma / Victor Malka, Patrick Mora // *Comptes Rendus Physique*, 2009. – V.10 – P. 106–115.

ЗАКОНОМЕРНОСТИ СТРУКТУРНО-ГРАММАТИЧЕСКОЙ И СЕМАНТИЧЕСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СЛОВОСЛОЖЕНИЯ ФИЗИЧЕСКИХ ТЕРМИНОВ ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА

Оксана Галян

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1, Львов, Украина, 79000;
e-mail: oksanchyk2012@mail.ru*

Рассмотрены структурно-морфологические модели словосложения и влияние морфемного словообразования на слова-композицы. Исследуется семантика сложных и составных лексических единиц в словосложении и аффиксации физических терминов. Проанализирована роль “языковой экономии” в лексикализации гетерогенных терминологических соединений и телескопии, как нового способа словообразования в физической терминосистеме.

Ключевые слова: словосложение, физическая терминосистема, структурно-морфологические модели, слова-композицы, телескопия.

PATTERNS OF STRUCTURAL-GRAMMATICAL AND SEMANTIC ORGANIZATION OF FRENCH TERMINOLOGICAL COMPOUNDS IN THE FIELD OF PHYSICS

Oksana Halyan

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska St., Lviv, 79000
e-mail: oksanchyk2012@mail.ru*

The structural-morphologic models of composition and the influence of morphemic derivation on compound words were considered. We investigate the semantics of complex and compound lexical units in the compounding and affixation of physical terms. The article analyzes the role of linguistic economy mechanisms in the lexicalization of heterogeneous terms and telescopey as a new method of word-formation in the system of physical terms.

Keywords: compounding, system of physical terms, structural-morphological models, compound words, telescopey.